

ירושלים, א' אלול תשפ"ד

04 ספטמבר 2024

החלטה לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכלכלית. התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל בנוגע להסכם ההכרה ההדדית בין:

בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק ירושלים בע"מ, בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ, וואן זירו הבנק הדיגיטלי בע"מ, כספונט בע"מ, א.ט.מ.ס מטריקס בע"מ ואופק אגודת אשראי שיתופית בע"מ

1. פתח דבר

בפניי בקשה למתן פטור מאישור הסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 (להלן **החוק** או **חוק התחרות**) להסדר בין בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק ירושלים בע"מ (להלן **בנק ירושלים**), בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ (להלן **בנק יהב**); להלן ביחד **התאגידים הבנקאיים המסורתיים**), וואן זירו הבנק הדיגיטלי בע"מ (להלן **וואן זירו**), כספונט בע"מ (להלן **כספונט**) וא.ט.מ.ס מטריקס בע"מ (להלן **מטריקס** וביחד **הצדדים**).¹ בנוסף, לאחר הגשת הבקשה שבפני הצטרפה להסכם גם אופק אגודת אשראי שיתופית בע"מ (להלן **אופק**).

עניינו של ההסדר הוא הסכמה הדדית לשימוש של לקוחות שמחזיקים כרטיסי חיוב שהונפקו על-ידי צד להסכם (להלן גם **מנפיקים**) במכשירים אוטומטיים למשיכת מזומנים (להלן **מכשירים אוטומטיים** או **מכשירי ATM**) המתופעלים על-ידי צד אחר להסכם (להלן **מתפעלי מכשירים אוטומטיים** או **מתפעלי ATM**).² ההסכם מסדיר, בין היתר, את הפנ התפעולי של פעילות זו, וכן את קביעת גובה העמלה שתועבר בין הצדדים להסכם בגין השימוש במכשירי ה-ATM (להלן **ההסדר** או **הסכם ההכרה ההדדית**). יצוין, כי החל מחודש מאי 2023 חברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (להלן **שבא**) החלה במתן שירותי ניהול ותפעול של ממשק התחשבנות של מערכת ה-ATM (להלן **מערכת סליקת ATM מרכזית**).

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתן האפשרית על התחרות בשווקים הרלוונטיים ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי על אף שההסדר חל על חלק ניכר משווקים אלו, הרי שבכפוף לקיום מלא ושלם של כל התנאים המופיעים בסיפא

¹ הבקשה הוגשה על-ידי התאגידים הבנקאיים בלבד, כאשר לפי סעיף 14 לחוק בקשת פטור יכולה להיות מוגשת על-ידי "צד להסדר" ואין דרישה שכל הצדדים להסדר יבקשו את הפטור. בהתאם לסעיף 6 לחוק, יראו כצד להסדר גם את מי שבידעו על קיום הסדר כובל מתאים את פעולותיו להסדר, כולו או מקצתו.

² גוף המעוניין להצטרף להסכם יכול לעשות זאת גם אם הוא רק מנפיק כרטיסי חיוב ואינו מתפעל ATM או אם הוא רק מתפעל ATM ואינו מנפיק כרטיסי חיוב.

להחלטתי זו, ההסדר והכבילות שבו אינם צפויים לפגוע פגיעה של ממש בתכרות בשוק. כן הגעתי למסקנה כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התכרות או במניעתה, וכי בכפוף לתנאים ולהגבלות המפורטים בסיפא להחלטתי המהווים חלק בלתי נפרד ממנה, אין בהסדר כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ובהתבסס על הנימוקים שיפורטו להלן, ראיתי לנכון ליתן להסדר פטור בתנאים.

2. רקע כללי

מכשירי ATM הם מכונות המאפשרות משיכת מזומן מחשבון תשלום של לקוח, באמצעות כרטיס חיוב המונפק ללקוח. ככלל, מכשירי ATM מסוימים (כיום, אלו המתופעלים על-ידי התאגידים הבנקאיים המסורתיים) עשויים לשמש גם לצורך קבלת מידע וביצוע פעולות נוספות בחשבון הבנק של הלקוח, ובכלל זה גם הפקדת כספי מזומן. פעילות זו אינה כלולה בהסדר. כיום, משיכת מזומן באמצעות כרטיסי חיוב מתאפשרת רק מכרטיסי חיוב המשויכים לחשבונות תשלום המנוהלים על-ידי בנקים ואופק, ואולם בעתיד ייתכן כי יקומו מנהלי חשבונות תשלום נוספים אשר ינפיקו כרטיסי חיוב ללקוחותיהם, המאפשרים משיכה מאותם חשבונות תשלום, בין היתר, בעקבות חקיקת חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023. אשר לתפעול מכשירי ATM, הדבר נעשה כיום הן על-ידי בנקים והן על-ידי גופים חוץ-בנקאיים.

3. ההסדר

הסכם ההכרה ההדדית נחתם לראשונה בשנת 1984 בין חמשת התאגידים הבנקאיים המסורתיים. בהמשך, הצטרפו להסדר גם בנק ירושלים, בנק יהב, וואן זירו ומתפעלי ATM חוץ-בנקאיים. ישנם גופים נוספים הפועלים בהתאם להסדר מבלי שהצטרפו אליו, בין היתר, חברות כרטיסי החיוב.

מטרתו של ההסדר היא לאפשר ללקוחות שמחזיקים בכרטיס חיוב שהונפק על-ידי מי מהצדדים להסדר למשוך מזומן דרך כלל המכשירים האוטומטיים המתופעלים על-ידי יתר הצדדים להסדר, בין אם מכשירים אלו מצויים בבעלותו של הבנק שבו מתנהל חשבון התשלום של הלקוח ובין אם הם מצויים בבעלותו של בנק אחר או של גופים חוץ-בנקאיים. על-מנת לאפשר זאת, נדרשת הכרה הדדית של כל מנפיק במכשירים האוטומטיים של כלל מתפעלי ה-ATM מצד אחד, ושל כל מתפעל ATM בכרטיסי החיוב המונפקים על-ידי כלל המנפיקים מצד שני. בעבר, כלל הצדדים להסכם היו גופים הפעילים בשני צדי השוק – התאגידים הבנקאיים המסורתיים, שמשמשים הן כמנפיקי כרטיסי חיוב והן כמתפעלי מכשירים אוטומטיים; ואילו כיום, חלק מהצדדים להסכם פעילים בצד אחד של השוק בלבד – בין כמנפיקי כרטיסי חיוב (למשל, וואן זירו ואופק) ובין כמתפעלי מכשירים אוטומטיים (למשל, כספונט ומטריקס).

במסגרת הסכם ההכרה ההדדית נקבעו הכללים התפעוליים בהם תבוצע הפעילות. בין היתר, מוסדר אופן תפעול השימוש הצולב במכשירי ATM, אופן העברת המידע וההתחשבות ואופן הטיפול בתלונות. כמו כן, בהסדר נקבע כי מנפיק שלקוחו ביצע פעולת משיכת מזומן במכשיר אוטומטי של

אחד מהצדדים להסדר, ישלם למתפעל המכשיר האוטומטי 20 סנט ארה"ב בגין פעולת המשיכה (להלן **עמלת משיכת מזומן**).

בנוסף, נדרש חיבור טכנולוגי בין כלל הצדדים, וזאת בשני מישורים. הראשון, לצורך קבלת אישור, בזמן ביצוע פעולת משיכת מזומן, מחשבון התשלום של הלקוח למתפעל מכשיר ה-ATM (להלן **מיתוג ATM**), לכך שיש כספים מתאימים בחשבון התשלום. השני, לצורך העברת המידע והכספים בין הצדדים (להלן **סליקת ATM**). עד לפני כשנה, שירות מיתוג ATM ניתן באמצעות מתג ה-ATM שמתופעל על-ידי שבא, ואילו סליקת ATM התבצעה בחיבורים בילטרליים בין כל שני צדדים להסדר.

כלומר, ההצטרפות של גופים נוספים להסדר נעשתה מבחינה טכנולוגית באמצעות הסכמים וחיבורים בילטרליים עם כל אחד מהמשתתפים הקיימים. דרך חלופית ליצירת חיבור עם כלל המשתתפים היא חיבור באמצעות גוף מייצג שמשמש כ"בנק מארח" מול המשתתפים האחרים. כלומר, בנק שהוא צד ישיר להסכם ההכרה ההדדית, שלמעשה אחראי לפעילות הסליקה של הטרנזאקציות המבוצעות על-ידי המשתתף העקיף. כך למשל, הבנק הדיגיטלי, הפועל כמנפיק בלבד, הצטרף להסדר באמצעות חיבור בילטרלי עם כל אחד מהמשתתפים הקיימים, ואילו חלק מהגופים החוץ-בנקאיים הצטרפו להסכם ההכרה ההדדית כמשתתפים עקיפים על בסיס הסכם שירותי סילוקין עם תאגיד בנקאי המייצג אותם אל מול שאר הצדדים להסכם.

כיום מרבית המשתתפים בהסדר מבצעים את הפעילות מבחינה טכנולוגית באמצעות מערכת סליקת ATM מרכזית של חברת שבא. זאת, לאחר שבמחצית שנת 2023 שבא החלה בהפעלת מערכת סליקת ATM מרכזית, במסגרתה שבא מקבלת ממתפעלי ה-ATM קבצים המכילים את משיכות המזומן שבוצעו בכרטיסי החיוב של תאגידים בנקאיים אחרים או של מנפיקים חוץ-בנקאיים. בתום הליך בדיקת הנתונים, העיבוד והחישוב, מערכת סליקת ה-ATM מייצרת קבצי זיכוי וחיוב אשר נשלחים לצדדים להסדר במקביל להפקדתם במערכת זה"ב של בנק ישראל, לצורך ביצוע סליקה ישירה.

למעשה, מערכת סליקת ה-ATM שמפעילה שבא מייתרת לכאורה את הצורך בחיבורים בילטרליים בין הצדדים להסדר ובהתאם גם הצורך בהסכמים פרטניים. יצוין, כי בהחלטת פטור קודמת משנת 2018 צוין כי מערכת סליקת ATM מרכזית עדיפה על חיבורים בילטרליים בין הצדדים להסדר. הובהר כי דרך זו מקטינה את עלויות הקישור ומקלה עליו עבור שחקנים חדשים, וייתכן כי אם היא תתאפשר, חלק מהגופים הפועלים כיום באמצעות "בנק מארח" יבחרו להתחבר ישירות למערכת סליקת ה-ATM המרכזית ובכך תקטן התלות שלהם במתחזה; וכי מערכת סליקה מרכזית גם מקובלת יותר בעולם.³ כיום, התאגידים הבנקאיים המסורתיים, וואן זירו, מטריקס ואופק פועלים

³ החלטה בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בין בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק הפועלים בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, בנק ירושלים בע"מ ובנק יהב לעובדי מדינה בע"מ (30.7.2018) רשות התכרורות 501554 (להלן **החלטת פטור 2018**).

או מתעתדים לפעול באמצעות המערכת האמורה, בעוד כספונט ומתפעל מכשירים אוטומטיים נוסף – סמארט שירותי כספונט מתקדמים, קרן התמר בע"מ – המשיכו באופן החיבור הקיים.

במהלך השנים, ניתנו מספר החלטות שונות בעניין הסכם ההכרה ההדדית.⁴ ביום 30 ביולי 2018 ניתנה בעניין זה החלטת פטור 2018. לאחר מכן, ביום 25 במרץ 2020, תוקן הסכם ההכרה ההדדית, בין היתר, על-מנת להתאים אותו לאפשרות שגורמים שמנפיקים או מתפעלים מכשירים אוטומטיים יוכלו להצטרף אליו, בין אם בהצטרפות ישירה ובין אם בהצטרפות עקיפה.

בעקבות תחילת הפעלת מערכת סליקת ATM מרכזית, סברתי כי פעילות זו מצד שבא צפויה להשפיע מהותית על בחינת ההסדר ועל התנאים למתן פטור בעניינו, ועל כן ביום 26 ביולי 2023 החלטתי להאריך את תוקף הפטור שניתן במסגרת החלטת פטור 2018, על תנאיו, למשך שנה נוספת.⁵

בקשת הפטור שבפניי הוגשה ביום 6 ביוני 2024, נוכח פקיעתה הקרובה של החלטת הפטור הקודמת שניתנה בעניין. עקב התמורות שחלו בשוק בעת האחרונה, בין היתר, כניסתה של שבא כמפעילת מערכת התחשבנות וסליקת ATM מרכזית, ומתן אפשרות להצטרפות ישירה של שחקנים שונים המבקשים להצטרף להסדר, מצאתי כי יש מקום לשנות חלק מן התנאים שנקבעו בהחלטת הפטור הקודמת בהתאם למצב החל כיום בשוק, והכול כפי שיפורט להלן.

4. הניתוח התחרותי

4.1. כללי

כפי שפורט בהרחבה בהחלטות הפטור הקודמות, הסכם ההכרה ההדדית מאפשר ללקוחות למשוך מזומן גם דרך מכשירי ATM שאינם בבעלות הגוף בו מתנהל חשבון התשלום שלהם. בכך מיטיב ההסכם עם כלל הלקוחות. מעבר לכך, קישוריות זו חשובה ביתר שאת עבור תאגידים בנקאיים שמחזיקים במספר מועט יחסית של מכשירים אוטומטיים, כמו גם עבור מנפיקים שאינם מחזיקים כלל במכשירי ATM ועבור מתפעלי מכשירים אוטומטיים שזקוקים לקיומה של הכרה הדדית על-מנת לאפשר ללקוחות השונים שירותי משיכת מזומן.

נוכח האמור, מצאתי כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה.

⁴ יצוין, כי ארבע ההחלטות הראשונות בעניין הסכם ההכרה ההדדית ניתנו במסגרת הפטור להחזקה משותפת של מספר תאגידים בנקאיים בחברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ, ואילו לאחר מכן ניתנו שתי החלטות פטור נפרדות ביחס להסכם ההכרה ההדדית בלבד, בשל העובדה כי הסכם ההכרה ההדדית אינו עוסק בהפעלת מתג ה-ATM, אלא בהסדרת היחסים בין הצדדים השונים המשתמשים בו, שחלקם אינם מחזיקים בשבא.

⁵ החלטה בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל בין בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בנק ירושלים בע"מ, בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ, וואן זירו הבנק הדיגיטלי בע"מ (26.7.2023) **רשות התחרות** 501759 (להלן **החלטת הפטור הקודמת**).

בהתאם לסמכות הממונה על התחרות הקבועה בסעיף 14 לחוק, המועד לקבלת החלטה ביחס לבקשת הפטור הוארך עד ליום 5.9.2024.

בצד יתרונות חשובים אלו, קיימים גם חששות תחרותיים הנובעים מקיומו של שיתוף פעולה בין מתחרים, אשר חלקם פועלים בשני צדי השוק, קרי, הן בצד הנפקת כרטיסי חיוב והן בצד תפעול מכשירים אוטומטיים, וחלקם בצד אחד בלבד.

להלן יפורטו החששות התחרותיים, השפעתם על התחרות והתנאים שקבעתי על-מנת להפיגם.

4.2. חשש מפני חסימת גישה של שחקנים חדשים מהתקשרות בהסכם ההכרה ההדדית

ההסדר עלול להעלות חשש מפני מניעת גישה של מנפיקי כרטיסי חיוב ושל מתפעלי מכשירים אוטומטיים להסכם ההכרה ההדדית באופן שיגרום לפגיעה ביכולתם להתחרות כל אחד בתחומו. אשר למנפיקים שאינם מתפעלי ATM, מניעת גישה של אלו להסדר עלולה לפגוע ביכולתם התחרותית אל מול התאגידים הבנקאיים המסורתיים באופן שיביא לכך שסל השירותים המוצע על-ידם יהיה נחות. ביחס למתפעלי ATM שפועלים בתחום זה בלבד, מניעת גישה של שחקנים אלו להסדר עלולה לפגוע באופן מהותי ביכולתם לספק את השירות ללקוחות המעוניינים לעשות שימוש במכשירים חוץ-בנקאיים. משכך, ובדומה למקרים אחרים בהם מתבקש פטור למיזם בין מתחרים אשר מספק שירות חיוני, החלטתי להטיל תנאי אשר יאפשר גישה חופשית בתנאים שוויוניים להסכם ההכרה ההדדית, לכל מנפיק ולכל מתפעל ATM, ללא דיחוי וללא עלות, והכל כמפורט להלן.

כאמור, בשונה מהמצב החל כיום, בעת קביעת התנאים הקודמים נדרשו חיבורים בילטרליים בין הצדדים להסדר על-מנת שתתאפשר משיכת מזומנים באמצעות כרטיסי חיוב בכל מכשיר אוטומטי ללא תלות בזיהוי מתפעל ה-ATM. לאחר בניסת שבא כמפעילת מערכת סליקת ATM מרכזית, ישנה אפשרות מעשית להצטרפות ישירה של משתתפים חדשים המבקשים להצטרף להסכם ההכרה ההדדית באופן המייתר את הצורך בחיבור בילטרלי או בהצטרפות באמצעות "בנק מארח".

בשים לב לאמור וכפי שנקבע גם בתנאי החלטת פטור 2018, עם תחילת הפעילות של מערכת סליקת ATM מרכזית מצאתי לנכון לבטל את התנאי שמחייב את הצדדים להסדר להתקשר בהסכמים עם מנפיקים או מתפעלי מכשירים אוטומטיים שמפוקחים על-פי דין ומעוניינים להצטרף להסדר בדרך זו. עם זאת, ולמען הסר ספק, הצדדים להסדר רשאים להגיע להסכמות מסחריות עם משתתפים חדשים או קיימים, ובכללן בנוגע לתשלום אשר ייגבה עבור עלויות שונות, עם כל גוף שירצה לפעול בהסדר באמצעות אחת מן האפשרויות האמורות.

עם המעבר מהסכמים בילטרליים לממשק סליקה מרכזי, עלתה סוגיה הנוגעת לדרישת תשלום על-ידי הצדדים מאת מצטרפים חדשים. בהחלטת פטור 2018 הוטל תנאי שחייב את הצדדים להסדר לצרף אליו בתנאים שווים וללא עלות כל גוף מפוקח לעניין פעילותו כמנפיק או מתפעל ATM, בין אם הוא מיוצג על-ידי אחד הצדדים להסכם ובין אם התחבר בחיבורים בילטרליים לצדדים האחרים. ככל שמדובר בחיבור בילטרלי, נקבע כי ניתן יהיה לגבות ממשתתף חדש תשלום חד-פעמי מבוסס עלויות, שגובהו לא יעלה על סך ההוצאות הנובעות באופן ישיר מביצוע התאמות נדרשות במערכות הצדדים לצורך החיבור. היתר זה לגביית תשלום ממשתתף חדש ניתן, כאמור, ביחס לחיבורים בילטרליים בין הצדדים להסדר. במצב בו קיימת מערכת סליקה מרכזית, מצאתי כי אין מקום לגביית

עלויות ממשתתף חדש המצטרף למערכת סליקת ה-ATM המרכזית על-ידי המשתתפים הקיימים במערכת.

לאחר התייעצות עם מחלקת מערכות תשלומים וסליקה בבנק ישראל בנושא, עולה כי אין דרישות תשלום מצד משתתפים במערכות תשלומים דומות הקיימות בישראל כלפי משתתף חדש. כלומר משתתפים חדשים אינם נדרשים לשלם לצדדים האחרים המשתתפים במערכת עבור התאמות כלשהן שנעשות במערכות של הצדדים בעת הצטרפותם ועלויות אלה הן על פניו עלויות שוטפות של משתתף במערכת תשלומים. לא השתכנעתי כי מתקיימות במקרה שבפנינו עלויות חריגות אחרות המצדיקות סטייה מנוהג זה. מבדיקה שנערכה גם עלה כי הצדדים להסדר לא התקדזו האחד עם השני בגין עלויות החיבור למערכת סליקת ATM מרכזית של שבא בעת המעבר לשימוש בה חלף השימוש בהסכמים בילטרליים, על אף שהעלויות של הצדדים השונים בעת ההצטרפות לכאורה לא היו זהות. מעבר לכך, מתן אפשרות לגבות תשלום בגין חיבור נותן יתרון מובנה למי שהצטרף להסדר ראשון – שכן דרישת התשלום היא תמיד חד-כיוונית, מהמשתתפים הקיימים כלפי המצטרף החדש ולא הפוך, למרות שגם המצטרף החדש נושא בעלויות כבדות כדי להתחבר לקיימים – באופן שיציב חסמי כניסה משמעותיים בפני מתחרים חדשים. ממידע שמצוי בידי רשות התחרות, עולה כי ההיתר לגביית תשלום אף עלול להעלות חשש לדרישות מופרזות מצד הבנקים, באופן שיקשה על כניסת מתחרים ויעכב את הצטרפותם של משתתפים חדשים למערכת.

נוכח האמור לעיל ובהינתן שינוי הנסיבות, החלטתי להבהיר כי ההיתר שניתן בעבר לגביית תשלום בגין חיבור בילטרלי **אינו חל** ביחס לממשק הסליקה המרכזית. בהתאם קבעתי תנאים אשר יחייבו את הצדדים הקיימים להסדר לצרף אליו באופן שוויוני וללא עלות, מנפיקים או מתפעלים מכשירים אוטומטיים שמפוקחים על-פי דין ומעוניינים להצטרף להסדר, ולא יקשו עליהם להצטרף; וכן לבצע את כל הפעולות הנדרשות לחיבור משתתפים חדשים למערכת סליקת ה-ATM המרכזית של שבא ללא גביית עלות ממשתתפים אלו ובזמן סביר.

4.3. חשש מפני שינוי תנאי הסכם ההכרה ההדדית באופן שיביא לפגיעה תחרותית בחלק

מהמשתתפים בו

בדיקת רשות התחרות העלתה כי כיום אין בהסכם ההכרה ההדדית מנגנון קבלת החלטות ויישוב סכסוכים. מנגנון קבלת החלטות ויישוב סכסוכים נועד להסדיר, בין היתר, סוגיות מהותיות שונות שעשויות להתעורר בין המשתתפים השונים; את אופן עריכת השינויים והתיקונים ביחס לפרטי ההסדר; כמו גם קבלת החלטה בנוגע להוספת שירותים שונים, ככל שתהיה היתכנות לכך. כך למשל, משיח שהתקיים מול מחלקת מערכות תשלומים וסליקה בבנק ישראל, עולה כי זו פועלת לאפשר הפקדה צולבת של מזומנים וצ'קים במכשירי ATM. מהלך זה צפוי להקל על הלוקוחות לבצע הפקדה בכל מכשיר לווזני, ולמנוע פגיעה ביכולת התחרותית של מנפיקים שאינם מתפעלים מכשירי ATM. לפיכך, רשות התחרות סבורה כי יש בכך חשיבות תחרותית של ממש. ואולם, הכנסת אפשרות זו להסדר תדרוש ביצוע תיקונים בהסכם ההכרה ההדדית ביחס להיבטים התפעוליים העולים מכך. ראוי

שתיקון זה יתקבל במסגרת מנגנון קבלת החלטות מוסדר, שיאפשר ייצוג הולם לכלל סוגי המשתתפים בהסכם.⁶

ודוק, בעוד שבעבר המשתתפים בהסדר היו התאגידים הבנקאיים המסורתיים שהיו פעילים בשני צידי השוק, שלהם יש אינטרסים דומים ככלל, כיום קיימים בהסדר משתתפים חדשים הפעילים בצד אחד של השוק בלבד. נוכח האמור, יש צורך ממשי להבטיח כי כלל האינטרסים של כלל סוגי המשתתפים יקבלו ביטוי בעת קבלת החלטות ויישוב סכסוכים ביחס להסכם ההכרה ההדדית.

על כן, החלטתי להטיל תנאי המורה כי על הצדדים לקבוע מנגנון קבלת החלטות ויישוב סכסוכים אשר יאפשר ייצוג הולם ושוויוני לכל סוגי המשתתפים בהסדר, קרי, למי שמנפיקים בלבד; למי שמתפעלים ATM בלבד; ולשחקנים שפעילים הן כמנפיקים והן כמתפעלי ATM. יובהר כי על הצדדים להבטיח שהמנגנון שייקבע על-ידי הצדדים אינו פוגע בתחרות בין הצדדים השונים להסדר.

4.4. עמלת משיכת מזומן ממנפיק כרטיס חיוב למתפעל מכשירים אוטומטיים

כאמור, הסכם ההכרה ההדדית קובע עמלת משיכת מזומן בגובה 20 סנט ארה"ב, אותה נדרש לשלם מנפיק כרטיס החיוב למתפעל ה-ATM. העמלה נדרשת לכסות את עלויות התפעול של מתפעלי ATM אשר נותנים שירות תפעולי ללקוחות כלל המנפיקים שהם צדדים להסדר או שפועלים לפיו. גובה עמלת משיכת מזומן נקבע בעת חתימת הסכם ההכרה ההדדית ולא השתנה עד כה. גובה העמלה שנקבע עלול לכאורה להעלות חששות תחרותיים שונים.

מבדיקת רשות התחרות שנעשתה בעבר, עלה כי עמלת משיכת המזומן אינה עולה על עלויות התפעול של מכשירי ATM. מאחר שסוגיה זאת נבדקה בעבר, לא מצאתי לנכון להתערב בקביעת גובה העמלה. בצד זאת, דומה כי יש להסדיר היבט זה באמצעות רגולטור ייעודי, בדומה לאסדרה הקיימת לעמלת הסליקה הצולבת בכרטיסי חיוב, באופן שצפוי לייתר את הצורך בתנאי זה.

נוכח האמור לעיל, החלטתי בעת הנוכחית להותיר על כנו את התנאי שקובע כי עמלת משיכת מזומן תינתן באופן שוויוני לכל מתפעל ATM שהוא צד להסכם ההכרה ההדדית, לרבות לגופים שיצטרפו במסגרת ההצטרפות הישירה למערכת סליקת ה-ATM המרכזית של שבא.

5. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי מכוח סעיף 14 לחוק התחרות וליתן פטור למשך 5 שנים, עד ליום 30.7.2029, בכפוף לתנאים שלהלן:

1. הגדרות

בתנאים אלה יהיו למונחים הבאים המשמעות המופיעה לצידם:

⁶ יצוין, כי תיקון הסכם ההכרה ההדדית עשוי לעלות כדי שינוי מהותי בהסדר שיצריך אישור, לפי האמור בסעיף 16(א) לחוק התחרות.

"ההסכם" – הסכם שעניינו הכרה הדדית במכשירים אוטומטיים של הצדדים מיום 13 בפברואר 1984, שתוקן ביום 25 במרץ 2020, על נספחיו והתוספות לו, וכפי שעודכן מפעם לפעם, ולרבות כתב התיקון מספר 1 מיום 5 ביוני 2024;

"הצדדים" – אחד או יותר מאלה: הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ, בנק ירושלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, בנק הפועלים בע"מ, וואן זירו הבנק הדיגיטלי בע"מ, כספונט בע"מ, א.ט.מ.ס. מטריקס בע"מ, אופק אגודת אשראי שיתופית בע"מ וכל גוף שיצטרף להסכם בהתאם לסעיף 2 להלן;

"כרטיס חיוב" – אמצעי תשלום שהוא לוחית או חפץ אחר לשימוש חוזר, המיועדים גם למשיכת כסף באמצעות מכשירים אוטומטיים;

"מכשירים אוטומטיים" – מכשירים אוטומטיים המאפשרים ללקוחות, באמצעות כרטיס חיוב, למשוך מזומן מחשבון תשלום;

"מנפיק" – מי שעוסק בהנפקה של כרטיסי חיוב ומפוקח על-פי דין בעניין זה;

"מערכת סליקת ATM מרכזית" – מערכת המאפשרת העברת מידע בין גופים לצורך התחשבות והעברת כספים ביניהם בגין פעולות שנעשו במכשירים אוטומטיים, המופעלת על-ידי חברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ;

"מתפעל מכשירים אוטומטיים" – מי שעוסק בתפעול של מכשירים אוטומטיים ומפוקח על-פי דין בעניין זה;

"סליקת ATM" – העברת מידע וכספים בין מנפיקים ומפעלי מכשירים אוטומטיים, לצורך ביצוע פעולות במכשירים אוטומטיים;

"עמלה בגין משיכת מזומן" – תשלום שמעביר מנפיק על-פי ההסכם, שלו זכאי מתפעל מכשירים אוטומטיים עבור משיכת מזומן על-ידי לקוחותיו של המנפיק במכשירים אוטומטיים של אותו מתפעל מכשירים אוטומטיים;

למונחים אחרים שבתנאים אלה תהא המשמעות הנודעת להם בכללי התחרות הכלכלית (הוראות והגדרות כלליות) (הוראת שעה), התשס"ו-2006.

2. הצדדים יצרפו להסכם, ללא דיחוי, בתנאים שווים וללא עלות, כל מנפיק או מתפעל מכשירים אוטומטיים המעוניין בכך, שמבצע פעולות הנוגעות לסליקת ATM אשר כלולות בהסכם.

3. הצדדים יבצעו את כל הפעולות הנדרשות לחיבור משתתף חדש למערכת סליקת ה-ATM המרכזית, בתוך זמן סביר וללא עלות.

4. הדרישות להצטרפות להסכם יימסרו ללא דיחוי לכל אדם שמבקש להצטרף להסכם.

5. הצדדים יקבעו, ללא דיחוי ולא יאוחר מיום 30 בנובמבר 2024, מנגנון קבלת החלטות ויישוב סכסוכים המאפשר ייצוג הולם ושוויוני לכל הצדדים להסכם ולכל סוגי המשתתפים בו, ושאינו פוגע בתחרות בין הצדדים להסכם.
6. שיעור העמלה בגין משיכת מזומן יהא זהה לכל הצדדים להסכם, לרבות מי שיצטרף להסכם על-פי סעיף 2 לעיל, ולא יעלה על סכום של 20 סנט ארה"ב לפעולה.
7. כל ספק בדבר תחולתם של תנאים אלה, פרשנותם או בדבר דרך יישומם – יובא להכרעת הממונה על התחרות.

מיכל בהן

הממונה על התחרות